

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora
Institutionen för musik och bild

1GF001 Bildpedagogik - för grundlärare med inriktning fritidshem,
30 högskolepoäng

Art Education – for Teachers with a Specialisation in Extended
School, 30 credits

Huvudområde

Bildpedagogik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap praktisk-estetiska ämnen

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2022-09-06.

Reviderad 2025-06-04. Revidering av provmoment/moduluppsättning.

Kursplanen gäller från och med vårtermin 2026.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Med utgångspunkt i praktiska erfarenheter av arbete i fritidshem ska studenten efter avslutad kurs kunna:

- identifiera och redogöra för lärarprofessionens roll i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,
- formulera och diskutera frågeställningar rörande ämnesundervisning och

ämnesdidaktiska processer inom ramen för skolämnet bild och de kunskapstraditioner som skolämnet bild representerar,

- beskriva och diskutera reflektionens och analysens betydelse i gestaltande processer.

Delkurs 1, Visuell kommunikation och visuellt berättande, 6 hp

- redogöra för och använda sig av teorier om bildkommunikation och bildanalys,
- redogöra för bildämnets utveckling och reflektera över ämnets tradition och funktion i skolan och i samhället,
- reflektera kring och använda sig av det visuella språket som ett kommunikativt redskap,
- identifiera och tillämpa metoder för reflektion över den egna och andras lärprocesser.

Delkurs 2, Färg, form och bildspråkliga uttryck, 10 hp

- tillämpa och behärska grundläggande tekniker i två- och tredimensionellt bildarbete,
- redogöra för det visuellas betydelse i ett perceptuellt och kognitivt perspektiv,
- undersöka och reflektera över färgens och formens betydelse för det egna gestaltande arbetet,
- analysera aspekter på hållbar utveckling i samband med bildframställning,
- redogöra för teorier för barns bildarbete och bildspråkliga utveckling,
- planera och analysera en didaktisk tillämpning av kursens innehåll samt redogöra för metodiska ställningstaganden.

Delkurs 3, Visuella kulturer och digitala verktyg, 4 hp

- använda digital, rörlig bild i egen produktion,
- reflektera över rättigheter, skyldigheter och etiska frågeställningar vid användning av bilder,
- analysera, tolka och kritiskt granska bilder utifrån teorier om genus, mångfald, klass och etnicitet.

Delkurs 4, Konsthistoria och interkulturella perspektiv, 5 hp

- redogöra för viktiga epoker och de mest centrala konstnärerna och verken i västerländsk konst- och arkitekturhistoria,
- problematisera samtida konst och visuell kultur ur ett mångkulturellt och interkulturellt perspektiv,
- skriva en text med vetenskaplig ansats på grundläggande nivå med akademisk referenshantering.

Delkurs 5, Verksamhetsförlagd utbildning, 2,5 hp

- formulera tydliga lärandemål som är ändamålsenliga samt anpassade till och begripliga för eleverna,
- reflektera över vikten av att känna till elevernas erfarenheter, kunskaper, förutsättningar och skilda sätt att lära,
- anpassa val av metoder, aktiviteter och materiel och andra resurser i förhållande till lärandemål och aktuell elevgrupp,
- identifiera och reflektera kring olika bedömningsformer som är lämpliga för eleverna och som är anpassade till lärandemålen,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och

- utveckling i förhållande till formulerade lärandemål,
- planera, genomföra samt utvärdera i vilken utsträckning målen med undervisningen har uppnåtts,
- bemöta elever och kolleger på ett sätt som överensstämmer med de grundläggande värderingarna i skolans styrdokument,
- visa ledarskap och professionellt förhållningssätt.

Delkurs 6, Bedömning och betygssättning, 2,5 hp

- konstruera och kritiskt granska lärandesituationer, bedömningssituationer och examinationer med såväl formativa som summativa syften,
- beskriva, analysera, bedöma och betygssätta elevers lärande och utveckling,
- analysera ämnets kursplan med utgångspunkt i ämnets tradition och ämnesdidaktisk teori,
- identifiera, pröva och värdera metoder och kriterier för bedömning och betygssättning inom bildämnet,
- kritiskt granska och problematisera bedömning och betygssättning utifrån olika samhällsfaktorer samt etiska aspekter exempelvis mångfald och genus.

Innehåll

Delkurs 1, Visuell kommunikation och visuellt berättande, 6 hp

Delkursen har ett särskilt fokus på semiotiska och bildkommunikativa teorier. Bildens olika betydelsebärande tecken och symboler behandlas och genom bildanalys och bildspråkliga uppgifter övas förmågan att kommunicera med hjälp av bilder. Delkursen behandlar även bildämnets historia, ämnets tradition och funktion genom tiderna samt olika ämneskonceptioner i bild.

Delkurs 2, Färg, form och bildspråkliga uttryck, 10 hp

I delkursen läggs särskilt fokus på grundläggande skissteknik och teckningslära. Bildens olika uttrycksformer såsom komposition, valör och djupverkan behandlas och tillämpas. Perceptionsteori samt kognitiv teori sätts i relation till de visuellas betydelse i skapandeprocesser. Färglära och färgers betydelse för hur vi upplever olika bilduttryck utgör en central del av delkursens innehåll. Även form, formlära och tredimensionellt gestaltande ingår. Metoder för reflektion över den egna och andras lärprocess identifieras och tillämpas. Förmåga att använda bildspråkliga begrepp i relation till egen bildproduktion övas. Vidare aktualiseras frågor kring hållbar utveckling och miljöaspekter. En didaktisk tillämpning av delkursens innehåll genomförs.

Delkurs 3, Visuell kultur och digitala verktyg, 4 hp

I delkursen introduceras digitala medier med fokus på det multimodala och audiovisuella berättandet. Digital rörlig bild används i egen produktion. Frågor rörande upphovsrätt aktualiseras och diskuteras. Vidare analyseras, tolkas och kritiskt granskas bilder utifrån teorier om genus, mångfald, klass och etnicitet. Förmågan att identifiera och formulera ämnesdidaktiska frågeställningar övas.

Delkurs 4, Konsthistoria och interkulturella perspektiv, 5 hp

Delkursen behandlar grundläggande kunskaper om västerländsk konst- och arkitekturhistoria och hur denna kan analyseras. Samtida konst och visuell kultur diskuteras ur ett mångkulturellt och interkulturellt perspektiv. Under delkursen genomförs ett mindre gestaltungsprojekt och en kortare rapport skrivs.

Delkurs 5, Verksamhetsförlagd utbildning, 2,5 hp

I denna delkurs ska studenten under åtta dagar på heltid delta i och följa arbetet i bildämnet på en skola. Studenten ska med hjälp av en VFU-handledare planera, genomföra och utvärdera undervisning i relation till ämnesdidaktiska överväganden. Förutom undervisning ska studenten också så långt som möjligt delta i alla förekommande uppgifter, till exempel lärarkollegium och utvecklingsamtal. Perioden utformas utifrån två olika perspektiv på yrkeslärande: *Deltagarperspektivet*, där utbildningens roll är att föra studenten in i en yrkespraktik och yrkesgemenskap och *Åskådarperspektivet*, där det skapas förutsättningar för studenten att lära sig yrket genom att observera. Detta kan sedan utgöra exempel och underlag för reflektion.

Delkurs 6, Bedömning och betygssättning, 2,5 hp

Delkursen aktualiserar olika teorier kring bedömning och betygssättning där begreppen summativ och formativ bedömning ingår. Vidare behandlas grundskolans styrdokument. Delkursen tar upp hur man som lärare konstruerar kunskapsmatriser och lärandematriser. Även teorier kring bedömningsarbete i relation till konstnärliga processer ingår.

Professionsbas och professionell progression

I kursen läggs särskilt fokus på undervisningsuppdraget i ämnet bild. Inom kursens ram bygger studenten upp en utvecklad förståelse och förmåga till yrkesmässig kunskap och handlingsberedskap med bas i tidigare erfarenheter. I kursen behandlas teorier om barns bildarbete och bildspråkliga utveckling samt det visuellas betydelse för lärande i ett perceptuellt och kognitivt perspektiv. Utifrån studentens redan förvärvade erfarenhet av undervisningsuppdraget utvecklas ett kritiskt förhållningssätt genom att reflektera, ifrågasätta och ompröva såväl egna som andras idéer, hypoteser och åsikter kring undervisningsuppdraget i bildämnet. Studenten omsätter denna kunskap genom att planera och analysera en didaktisk tillämpning av delar av kursens innehåll samt genom att redogöra för sina metodiska ställningstaganden. Studenten argumenterar för och vidareutvecklar sin handlingsrepertoar utifrån såväl beprövad erfarenhet som vetenskapligt förhållningssätt. Användandet av digitala medier i ett lärande perspektiv aktualiseras i teori och praktik. Kursen behandlar olika former av bedömning och betygssättning där studenten övar sin förmåga att konstruera kunskaps- och lärandematriser utifrån elevers bildarbeten i grundskolans sex första årskurser. I kursen introduceras grundskolan som arbetsplats och samhällsrelaterad institution och verksamhetens styrdokument bearbetas. Genom bland annat VFU får studenten inblick i yrkets uppgifter och villkor.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Kursen vilar på en bildspråklig grund där studenten introduceras för teorier inom bland annat semiotik, kommunikation och perception. Studenten vidareutvecklar sitt vetenskapliga skrivande genom att producera en vetenskaplig text på grundläggande nivå med akademisk referenshantering. Den vetenskapliga progressionen innefattar även kommunikativ förmåga. Inom området visuell kultur problematiseras bilders och bildmediers roll i barn- och ungdomskultur. Kursen vidareutvecklar studentens vetenskapliga förhållningssätt och professionella yrkesutövande, med fokus på ämnesdidaktisk teori. I kursen breddas och fördjupas innebörden av och relationerna mellan beprövad erfarenhet och vetenskapligt förhållningssätt. Studenten utvecklar sin förmåga att systematiskt granska undervisningssituationer inom ämnet bild och sina egna handlingar utifrån relevanta teoretiska begrepp.

Globala värden

Progressionslinjen globala värden innefattar perspektiven lärande för hållbar utveckling (inklusive social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet), likabehandling och

interkulturalitet. Kursen aktualiserar aspekter på hållbar utveckling i samband med bildframställning. I kursen problematiseras hur undervisning i bildämnet kan utformas för att präglas av samhällets demokratiska värderingar uttryckta i styrdokument samt i barnkonventionen. Studenten utvecklar sin förmåga att analysera, tolka och kritiskt granska bilder utifrån teorier om genus, mångfald, klass och etnicitet samt att problematisera konst och visuell kultur ur ett mångkulturellt och interkulturellt perspektiv. I kursen aktualiseras även bedömning och betygsättning utifrån olika samhällsfaktorer samt etiska aspekter som exempelvis mångfald och genus.

Undervisningsformer

Kursen är en utbildning som ges på distans med två campusträffar i Kalmar. Syftet med de fysiska kursträffarna är att studenterna ska få så goda förutsättningar som möjligt att utveckla kunskaper och erfarenheter i de kursmoment som är svåra att hantera på distans, exempelvis vissa gestaltande arbeten. Resterande delar av undervisningen sker via en digital lärplattform både synkront och asynkront. Utbildningen bygger på studenternas aktiva medverkan, både individuellt och i grupp. Undervisningen består av föreläsningar, praktiska tillämpningar, workshops och seminarier. Studentens självstudier är en viktig del i kursen.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 1 examineras genom skriftliga bildanalyser, litteraturseminarium och bildspråkliga uppgifter. Delkursens olika uppgifter samlas i en enskild kursportfolie, en s.k. workbook. En workbook är en examinationsform som involverar studenten i kvalitetsbedömning av sitt eget arbete och utvecklar självständiga inlärningsstrategier. Bedömning görs utifrån följande parametrar: produktion, perception, reflektion, arbetsätt, didaktik och komplexitet (för närmare anvisningar se kursens studieguide). De reflektioner som görs i workbooken är en viktig del av examinationen. Delkursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 2 examineras genom skiss- och teckningsuppgifter, ett antal färg- och formlaborationer, litteraturseminarium, skriftliga inlämningsuppgifter och en didaktisk tillämpning. Delkursens olika uppgifter samlas i en enskild kursportfolio, en s.k. workbook. De reflektioner som görs i workbooken är en viktig del av examinationen. Delkursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 3 examineras genom en digital uppgift om upphovsrätt, ett litteraturseminarium, inlämningsuppgifter och en audiovisuell produktion. Delkursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 4 examineras genom en digital tentamen, ett didaktiskt projekt med tillhörande rapport samt skriftliga och gestaltande inlämningsuppgifter. Delkursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 5 examineras genom ett trepartsamtal, där handledare, student och examinator deltar, VFU handledares bedömningsunderlag och studentens VFU-rapport. Vid underkännande har studenten rätt att göra om sin VFU en gång. Delkursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Delkurs 6 examineras genom skriftliga och muntliga uppgifter. Delkursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För att få Väl godkänd på hela kursen ska studenten ha erhållit Väl godkänd på minst 22,5 hp. Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs under kursen eller i nära anslutning till kursens avslutning. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle ska senast vid kursstart informeras om föregående kursvärderingsresultat och genomförda förändringar i kursen.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:

1BP700 Bildpedagogik I, grundkurs 30,0 hp

1BP701 Bildpedagogik I, grundkurs 30,0 hp

1BP702 Bildpedagogik I, grundkurs 30,0 hp

1BP70L Bildpedagogik I 30,0 hp

1BP703 Bildpedagogik I, grundkurs 30,0 hp

1BP730 Bildpedagogik I 30,0 hp

1BP731 Bildpedagogik I 30,0 hp

1BPÄ02 Bildpedagogik I - inriktning mot arbete i gymnasieskolan 30,0 hp

1BPÄ12 Bildpedagogik I – inriktning gymnasieskolan 30,0 hp

1BP20Ä Bildpedagogik I, för ämneslärare 30,0 hp

1GN119 Bildpedagogik - för grundlärare inriktning fritidshem och årskurs 4-6 30,0 hp

1GN145 Bildpedagogik - för grundlärare inriktning fritidshem och årskurs 4-6/VI-profil 30,0 hp

1GN445 Bildpedagogik - för grundlärare inriktning fritidshem och årskurs 4-6/VI-profil, 30 hp

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med kursen bekostas av studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1, Visuellt kommunikation och visuellt berättande, 6 hp

Carlsson, Anders & Koppfeldt, Thomas. *Visuell retorik*. Malmö: Liber. Senaste upplagan, valda delar. 48 sidor. Finns på kursens lärplattform.

Hansson, Hasse m fl. *Seendets språk: exempel från konst, reklam, nyhetsförmedling och semiotisk teori*. Lund: Studentlitteratur. s. 9–34, 25 sidor. Senaste upplagan. Finns på kursens lärplattform.

Wikberg, Stina. 2014. *Bland självporträtt och parafraser: om kön och skolans bildundervisning*. Diss. Umeå: Umeå universitet. s. 23–46, 24 sidor. ISBN 978-91-7601-123-2. Finns på kursens lärplattform.

Åsén, Gunnar (red.). 2017. *Bildundervisning och lärande genom bilder*. Stockholm: Liber. s. 7–199, 193 sidor. ISBN 978-91-47-12227-1.

Åsén, Gunnar. "Varför bild i skolan". I Lundgren, Ulf P. (red.) *Uttryck, intryck, avtryck: lärande, estetiska uttrycksformer och forskning*. Vetenskapsrådets rapportserie 4:2006. s. 107–121, 15 sidor. Finns på kursens lärplattform.

Samt ytterligare texter på ca 20 sidor som väljs av kursansvarig.

Referenslitteratur:

Bergström, Bo. *Effektiv visuell kommunikation: om nyheter, reklam, information och profilering i vår visuella kultur*. Stockholm: Carlsson. Senaste upplagan, ca 320 sidor.

Bergström, Bo. *Bild & budskap: ett triangeldrama om bildkommunikation*. Stockholm: Carlsson. Senaste upplagan, ca 200 sidor.

Delkurs 2, Färg, form och bildspråkliga uttryck, 10 hp

Berefelt, Gunnar. *ABSe om bildperception*. Stockholm: Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. Senaste upplagan, ca 70 sidor. Finns på kursens lärplattform.

Frid, Johan & Nilsson, Karl-Johan. *Intro - skapa: bild, färg och form*. Malmö: Didacta. Valda delar, ca 130 sidor. ISBN 91-88548-14-7.

Löfstedt, Ulla. *Barns bildskapande: teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan, ca 55 sidor.

Sund, Louise & Sund, Per. 2014. *Hållbar utveckling: ämnesdidaktisk tematisering för grundskolan*. Stockholm: Liber. s. 17–39, 23 sidor. ISBN 978-91-47-12259-2. Finns på kursens lärplattform.

Referenslitteratur:

Frid, Johan. *Intro - bild: skapa, kommunicera, förstå*. Malmö: Didacta. Senaste upplagan, valda delar, ca 200 sidor.

Delkurs 3, Visuella kulturer och digitala verktyg, 4 hp

Eriksson, Yvonne & Göthlund, Anette. *Möten med bilder: att tolka visuella uttryck*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan, ca 220 sidor.

Delkurs 4, Konsthistoria och interkulturella perspektiv, 5 hp

Att skriva självständigt arbete i bildpedagogik. Råd och anvisningar. Linnéuniversitetet. Senaste upplagan, ca 23 sidor. Finns på kursens lärplattform.

Burman, Greta. *Konsten i historien*. Stockholm: Natur och kultur. Senaste upplagan, ca

190 sidor.

Christoffersen, Line & Johannessen, Asbjörn. *Forskningsmetoder för lärarstudenter*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan, valda delar, ca 32 sidor.

Lahdenperä, Pirjo. 2018. *Interkulturalitet i undervisning och skolutveckling*. 10 sidor. Finns på kursens lärplattform.

Sand, Monica. 2009. "Metod – om att GÅ tillväga". I *Årsbok för konstnärligt FoU*, 14 sidor. Finns på kursens lärplattform.

Vad är grejen med samtidskonst? En handbok för nyfikna. Göteborg: Kultur i väst, Västra Götalandsregionen. Finns på kursens lärplattform.

Delkurs 6, Bedömning och betygssättning, 2,5 hp

Lindström, Lars, Lindberg, Vivica & Pettersson, Astrid (red.). 2011. "Portföljmetodik i estetiska ämnen" I *Pedagogisk bedömning. Om att dokumentera och utveckla kunskap*. Stockholm: Stockholms universitets förlag. s. 155–188, 33 sidor. ISBN 978-91-7656-675-6.

Löfstedt, Ulla. *Barns bildskapande: teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan, ca 55 sidor.

Skolverket. Bedömningsstöd i bild. www.skolverket.se

Skolverket. *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet* (reviderad 2022). www.skolverket.se. Valda delar, ca 30 sidor.

Åhall, Matilda. 2017. *Lärarens guide till Bild. Teori, praktik och bedömning*. Stockholm: Natur och Kultur. s. 4–160, 157 sidor. ISBN 978-91-27-44770-7.